

DEZVOLTAREA LIMBAJULUI PRIN JOC DIDACTIC LANGUAGE DEVELOPMENT THROUGH DIDACTIC PLAY

PETCU Tatiana

Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău,
doctorandă, MOLDOVA

E-mail: petcu.tatiana@upsc.md

ORCID iD : 0009-0004-1543-6314

CZU: 37.025:808

DOI: 10.46727/c.cv-2023.p216-220

Rezumat

Unul dintre barometrele esențiale care reflectă rafinamentul cultural, aptitudinile cognitive și inteligența unui individ este modul în care acesta își articulează gândurile pe cale orală. De-a lungul vieții, perfecționarea vorbirii și creșterea vocabularului rămân eforturi permanente. Comunicarea, inițiată în copilăria timpurie prin elementele fundamentale ale limbajului, este o nevoie umană fundamentală care stă la baza existenței noastre. Pe măsură ce progresăm în viață, nevoia noastră de a ne transmite gândurile se amplifică și capătă dimensiuni multiple. Vorbirea servește drept pivot pentru o triadă de funcții, cuprinzând transmiterea de informații, articularea stărilor emoționale și facilitarea interacțiunilor interpersonale.

Cuvinte cheie: Joc didactic, tehnologie, vocabular, discurs, mesaj.

Abstract

One of the pivotal barometers reflecting an individual's cultural refinement, cognitive aptitude, and intelligence is the manner in which they articulate their thoughts orally. Throughout one's life, the refinement of speech and the augmentation of vocabulary remain ongoing endeavors. Communication, initiated in early childhood through fundamental elements of language, is a fundamental human need that underpins our existence. As we progress through life, our compulsion to convey our thoughts burgeons and takes on multifarious dimensions. Speech serves as the linchpin for a triad of functions, encompassing the transmission of information, the articulation of emotional states, and the facilitation of interpersonal interactions.

Keywords: Didactic play, technology, vocabulary, speech, message.

Introducere

Comunicarea este o caracteristică fundamentală a existenței. Procesul de comunicare reprezintă transferul de informații, idei, atitudini și stări emoționale de la o persoană la alta. Limbajul este un fenomen psihic specific uman prin care se exprimă gândirea. Învățarea elevilor să vorbească clar și corect din punct de vedere gramatical, să aibă o voce antrenată și să-și exprime gândurile și emoțiile în mod creativ, atât oral, cât și în scris, este un proces dificil și minuțios care necesită o organizare atentă din partea profesorului.

Astăzi, în literatura științifică, pedagogică și metodologică, învățătorul poate găsi numeroase manuale, recomandări pentru utilizarea jocurilor în activitățile educaționale. Jocul didactic reprezintă un mijloc valoros de educare a elevilor și care stârnește interesul acestora pentru procesul de învățare. Prin intermediul jocului elevii depășesc dificultăți și bariere, își antrenează punctele forte, își dezvoltă abilități și aptitudini. De asemenea, jocul face atractiv oricare material educațional, provoacă o satisfacție profundă în rândul elevilor, creează o dispoziție veselă de lucru și facilitează procesul de asimilare a cunoștințelor.

Educația comunicării orale la școlarii mici are o influență favorabilă pentru întreaga dezvoltare a acestora. La această vârstă limbajul copiilor se perfecționează sub aspect fonetic, se îmbogățește vocabularul, elevii încep să stăpânească semnificația multor cuvinte. Limbajul constituie unul dintre cele mai accentuate fenomene ce îi diferențiază pe elevi o dată cu începerea școlii. Aceste diferențe apar pe latura exprimării, a foneticii, a structurii lexicale și a nivelului exprimării.

În Curriculum național (clasele I-IV), domeniul „comunicare” se împarte în două subdomenii – comunicarea orală și comunicarea scrisă. *„Integralizarea disciplinei școlare Limba și literatura română presupune interacțiunea și corelarea elementelor de construcție a comunicării (unități fonologice, lexicale și gramaticale), precum și echivalența proceselor ce definesc exprimarea orală (vorbirea) și a celor ce definesc exprimarea scrisă (redactarea), implicând funcțiile afectivă, motivațională și atitudinală ale comunicării.”* [1, p. 174] Vorbirea și comunicarea elevilor trebuie să fie un proces în continuă evoluție, perfecționare și desăvârșire, deoarece limbajul este un fenomen social în permanentă schimbare și dezvoltare.

“Limbajul este un instrument al adaptării sociale a copilului. El nu este inventat de copil, ci îi este transmis în forme elaborate înainte de a lua cunoștință despre el.

Se consideră că, în comparație cu adultul, copilul aude mai multe cuvinte decât cunoaște. De aceea, el trăiește un proces continuu de descoperire, pentru că se străduiește să cunoască nu numai lumea materială, fizică, dar și lumea cuvintelor. Formulările lui ciudate nu reprezintă altceva decât expresii ale efortului de progres în apropierea de această lume prin intermediul cuvintelor., [2, pp. 11-12]. Astfel, obiectivul principal în ceea ce privește limbajul în treapta primară de învățământ este că toți elevii trebuie să știe să citească și să își exprime gândurile, atât oral cât și scris într-o manieră corectă, fluentă și precisă.

Din cercetările făcute de Elena Badea reiese că la vârsta școlară mică limbajul are:

- la 6 ani - vocabular cu peste 3.500 de cuvinte, pronunță corect cele mai dificile sunete;
- la 7 ani - dialoghează mai mult cu copiii decât cu adulți și își perfecționează forma scrisă a limbajului;
- la 8 ani - enumeră corect lunile anului, cunoaște semnificația curentă a 16 cuvinte și își automatizează scrisul;
- la 9 ani - cunoaște semnificația curentă a 21 cuvinte și se orientează cu ajutorul utilizând limbajul în rezolvarea problemelor;
- la 10 ani - folosește fraze scurte, dar variate, cunoaște semnificația curentă a 25 cuvinte, are vocabular variat, influențat de motivație și mediul educativ, are aspect elaborat al limbii materne și sensibilitate pentru limbi străine, este mai puțin precis în scriere;
- la 11 ani - vorbește repede, cu accent emfatic pe anumite cuvinte. [3].

Jocul didactic poate fi văzut ca o fază intermediară și pregătitoare pentru elev în trecerea de la jocul liber la învățare. ”*Jocul, ca mijloc de instruire și educare este jocul didactic care reprezintă forma ideală de rezolvare a problemelor de învățare și de instruire adecvată în special preșcolărilor și școlărilor mici. Jocul didactic are ca specific îmbinarea armonioasă a elementului instructiv și educativ cu elementul distractiv*” [4, p. 114].

În literatura de specialitate sunt enumerate următoarele elemente componente a jocului didactic:

1. **Scopul didactic** este formulat de către învățător în baza cerințelor Curriculum-ului la disciplina respectivă.
2. **Sarcina didactică** este sarcina stabilită pentru elevi, se referă la ce trebuie să facă aceștia pentru a realiza scopul propus. Atenția elevilor este îndreptată spre implementarea acțiunilor de joc, astfel sarcina didactică nu este percepută. Acest lucru face ca jocul să fie o formă de învățare unică, atunci când copiii dobândesc, fără să vrea, un set de cunoștințe, abilități și aptitudini.
3. **Elementele de joc** includ totalitatea căilor și mijloacelor utilizate pentru a organiza o activitate distractivă și plăcută pentru elevi.
4. **Materialul didactic** cuprinde totalitatea materialelor utilizate în timpul jocului. Toate acestea trebuie să fie adecvate conținutului, variate și atractive, simplu de manevrat și să provină din mediul familiar elevilor.
5. **Conținutul jocului** constă din totalitatea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor cu care elevii operează în timpul activității.
6. **Regulile jocului** concretizează sarcina didactică și reglementează conduita și acțiunile elevilor în funcție de structura particulară a jocului didactic. Regulile trebuie să fie simple, ușor de înțeles și reținut pentru fiecare participant. Cu cât regulile sunt mai precise și mai bine însușite, cu atât sarcina didactică este mai ușor de realizat, iar jocul este mai interesant și mai distractiv.

Jocurile didactice utilizate la lecțiile de limba română contribuie la dezvoltarea vigilenței ortografice, formează pronunția corectă a sunetelor, îmbogățesc vocabularul, dezvoltă vorbirea coerentă, capacitatea de a-și exprima corect gândurile și, de asemenea, contribuie la dezvoltarea gândirii logice și a ingeniozității. Un aspect important, este că toate acestea se întâmplă într-o formă relaxată și distractivă pentru elevi. „*Ceea ce caracterizează efectiv jocul celor mici este faptul că, reprezentând întreaga lor activitate, e lipsit de conștiința de a fi joc*” [4, pag. 49].

Analizând literatura de specialitate pot afirma că există o varietate de jocuri didactice care au drept scop dezvoltarea limbajului la elevii din clasele primare. În continuare voi enumera câteva din ele:

1. Schimbați litera sau silaba

Sarcina didactică: formarea de cuvinte cu sens prin schimbarea unei litere sau a unei silabe.

Tabel 1. Cuvinte formate din 1 sau 2 silabe prin schimbarea primei sau ultimei litere sau silabe

Lac	Pană	Cană
Lan	Rană	Casă
Lat	Cană	Cară
Leu	Șină	Cade

2. Completează rima

Sarcina didactică: identificarea cuvintelor pentru întregirea rimei.

Învățătorul citește versuri simple și ușoare. La al doilea vers, cuvântul care întregeste rima nu va fi citit, ci va fi completat de elevi.

3. Răspunde repede și bine

Sarcina didactică constă în găsirea antonimelor unor cuvinte și formularea propozițiilor cu acestea.

Elevii vor fi împărțiți în 2 echipe. Fiecare echipă are dreptul să spună, pe rând, 2 -3 cuvinte la care cealaltă echipă trebuie să găsească antonimele. Echipele nu au voie să repete un cuvânt care s-a mai spus. Fiecare echipă trebuie să respecte timpul dat pentru consultare: la sunetul clopoțelului să dea răspunsul. Echipa care nu se încadrează în timp sau nu răspunde corect pierde un punct. Câștigă echipa care adună cele mai multe puncte.

Concluzii

“Este știută existența unei legături strânse între conduita verbală și gradul de dezvoltare intelectuală” [5, p.130]. Cu ajutorul limbajului sunt redată emoțiile, gândurile, ideile fiecărui om. Rolul învățătorului cât și exprimarea lui are un rol foarte important, așa cum acesta este modelul ce i se oferă și impune copilului în același timp.

Una dintre metodele active-interactive bazate pe acțiunea stimulată este jocul didactic. Utilizarea jocurilor didactice la orele de limba română favorizează la elevi dezvoltarea capacității de comunicare orală, libertatea de exprimare, folosirea codurilor nonverbale sau paraverbale, ceea ce îi permite să înțeleagă mai bine diferite conținuturi informaționale, să interacționeze cu alți colegi și să caute căi alternative de rezolvare a unei probleme. Jocurile didactice sunt percepute de către elevi ca activități distractive, acestea le permit “să trăiască” diverse situații, să interpreteze diferite roluri. Fiind puși în situația de a comunica cu ceilalți, elevii învață și practică schimbul de mesaje, respectul pentru partener și însușesc reguli de conduită. Aceste jocuri stimulează atât formarea și dezvoltarea limbajului, cât și comunicarea respectuoasă, ascultarea activă și empatică, schimbul de păreri.

BIBLIOGRAFIE

1. *Curriculum Național. Învățământ primar*. Chișinău, 2010, 174 p.
2. CRĂCIUN, Corneliu. *Metodica predării limbii române în Învățământul Primar*, Ediția a III-a, Deva: Editura Emia, 2003. 252 p. ISBN 973-8163-42-0
3. BADEA, Elena, *Caracterizarea dinamică a copilului și adolescentului*, E.D.P, București, 1993.
4. GHERGHINA, Dumitru, DĂNILĂ, Ioan et all, *Metodica predării limbii și literaturii române în școala primară, gimnaziu și liceu*, Craiova: Editura Didactica Nova, 2005.
5. VERZA, Emil, *Conduita verbală a școlărilor mici*, E.D.P., București, 1973.
6. www.didactic.ro